

SİYER

- MEKKE DÖNEMİ
- MEDİNE DÖNEMİ

MEKKE DÖNEMİ

I. KISIM

- Peygamberimiz Doğmadan Önce Arabistan'daki Son Durum
- Peygamberimiz'in Doğumu, Çocukluğu, Gençliği, Evlilik Hayatı

Peygamberimiz Doğmadan Önce Arabistan'daki Durum

Tarihler Hz. İsa'nın doğumundan itibaren 6. yüzyılı gösteriyordu. İnsanlar sürekli birbirleriyle kavga ediyorlar ve güçlü olan zayıfı eziyordu. İnsanlar köle yapılarak pazarlarda satılıyordu. Fakir, faiz zulmü altında inliyordu. İnsanlar, ahlâkça çok kötü bir durumda idi. Özellikle kadınların ve kız çocuklarının yaşama hakları yok gibiydi.

Dinî hayat ise daha da perişandı. İnsanlar kendi elleriyle yaptıkları putlara tapıyorlardı.

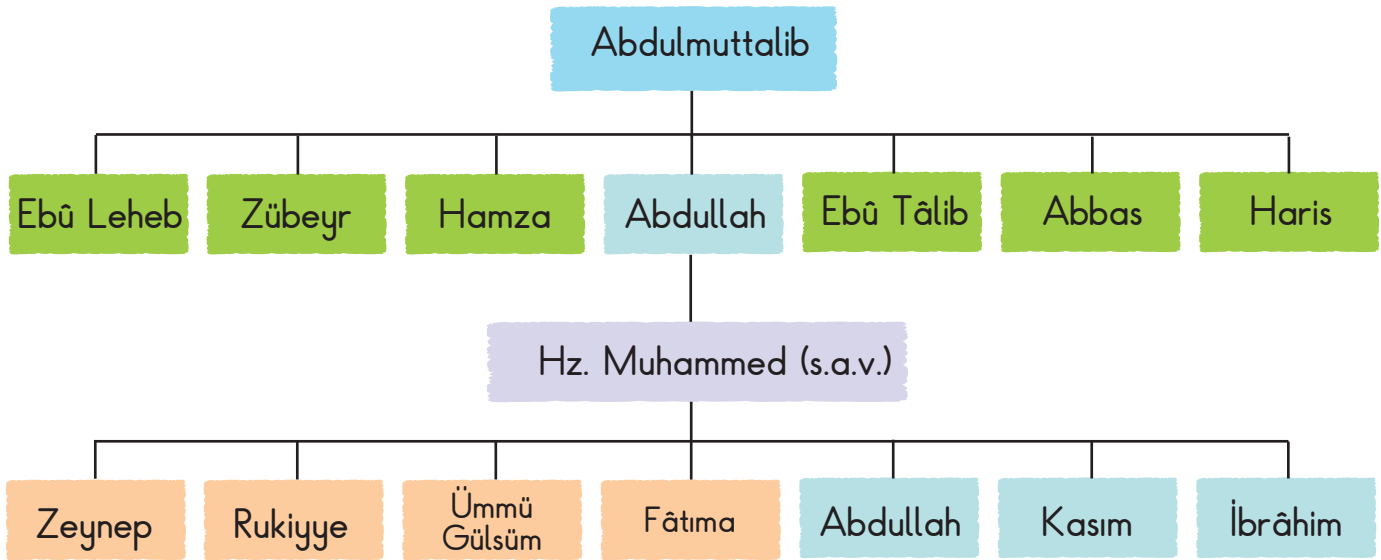
Kısaca toplum her yönden çökmüş ve bir kurtarıcı (peygamber) bekliyordu.

Peygamberimiz'in Doğumu

Peygamberimiz; milâdî 571 yılında Mekke şehrinde doğdu. Rebîülevvel ayının 12. gecesi olan pazartesi gecesi sabaha karşı dünyaya geldi. Ona, dedesi Abdulmuttalib, övülmüş anlamına gelen "Muhammed" ismini, annesi de "Ahmed" ismini verdi.

Babası, Kureyş kabilesinin Haşimoğulları'ndan Abdullah, annesi Âmine'dir. Dede-sinin adı Abdulmuttalib, amcasının adı ise Ebû Tâlib'dir.

Peygamberimiz'in Soyağacı

Peygamberimiz'in Doğduğu Gece Olan Bazı Olağanüstü Olaylar

- İran kralının sarayında ondört direk yıkıldı.
- Ateşe tapan mecûsîlerin ateşleri söndü.
- Kâbe'deki bütün putlar yüz üstü yere yıkıldı.
- Save gölü kurudu.
- Semave deresinin suları taştı.

Peygamberimiz'in Çocukluğu

Babası:

Peygamberimiz, doğduğu zaman babası Abdullah'ı göremedi. Çünkü babası Abdullah, Peygamberimiz'in doğumundan iki ay önce vefat etmişti. Peygamberimiz'in babası Abdullah o zaman yirmi beş yaşındaydı.

Sütanneye verilışı:

Mekke'nin havası ağırdı. Mekkeliler, yeni doğan çocuklarını havası daha güzel, yakın köylere gönderirlerdi. Mekke'de bu gelenek çok yaygındı. Benî Sa'd kabilesi Araplar arasında çok nam yapmış kabileler arasında yer alırdı. Bu kabilenin en güzel özelliklerinden birisi de Arapçayı çok güzel konuşmalarıydı.

Benî Sa'd aşiretinin yaşadığı yerler, kıtlık ve kuraklıktan çok zor durumda kalmıştı. Bu kabileden Hz. Halîme isimdeki bir hanım, diğer birçok kadın gibi Mekke'ye giderek bir çocuk almak istemişti. Fakir ve sütü az olan Hz. Halîme, geriye boş dönmek için en sonunda yetim olan Hz. Muhammed (s.a.v.)'i almaya karar verdi. Peygamberimiz'i alıp yurduna geldi. Hz. Halîme'nin evinde bolluk ve bereket arttı. Hz. Halîme, bu çocuğun bir uğur getirdiğine ve Allah'ın bir lütfu olduğuna inandı.

Okuma Parçası

SÜTANNE

Mekke'de sütanne geleneği çok yaygın idi. Hemen hemen her çocuk sütanne tarafından yetiştirilirdi. Peygamberimiz, yetim bir çocuk olduğu için onu kimse almak istemiyordu. Sadece, Hz. Halîme aldı. Hz. Halîme hem fakir, hem de sütü az olan birisi idi.

Hz. Halîme, Hz. Muhammed (s.a.v.)'in kendi evine gelmesiyle bolluk ve bereket içinde bir hayat yaşadığının farkında idi. Bu sebeple dört yıl boyunca, bu aziz çocuğu gözünden bile sakınmıştı. Üstelik bu kıymetli varlık, yaşlılarından farklı hareket ederek dikkatleri üzerine topluyordu. Peygamberimiz, bir gün süt kardeşlerinden Şeyma ile öğle

sıcağında kuzuların yanına gitmişlerdi. Hz. Halîme onları evde bulamayınca, koşarak kuzuların yanına gitti. Onları orada görünce: "Bu sıcakta dışarıda ne işiniz var?" dedi. Hz. Şeyma: "Anneciğim! Kardeşime sıcak dokunmaz. Gezip dolaştığı yerlerde; başı üstünde bir bulut parçası da dolaşıyor ve onu gölgeliyor." demişti.

Peygamberimiz, bir gün arkadaşlarına: "Bütün peygamberler, koyun gütmüşlerdir." demişti. Arkadaşları: "Sen de güttün mü yâ Resûlallah?" dediklerinde, "Evet! Ben de güttüm" cevabını vermişti.

Yine Peygamberimiz, düzgün Arapça konuşmasını da Hz. Halîme'nin kabilesinde kalmasına bağlamış ve şöyle demiştir:

"Ben, aranızda en düzgün Arapça konuşanıyım; Ben Kureyş ailesindenim. Üstelik Benî Sa'd bin Bekir ailesinde süt emdim."

Efendimiz, sütannesi Hz. Halîme'nin yanında, süt kardeşleri Abdullah ve Şeyma ile güzel günler geçirmişti. Yetimliğinin ve kardeşi olmamasının sıkıntısını daha hafif atlatmıştı. Daha ileriki yaşlarında da sütannesine daima iyilik, izzet ve ikramda bulunmuştu.

Tünay ERMİŞ

Annesinin Vefatı:

Peygamberimiz sütannesinin yanında 4 yaşına kadar kaldı. Daha sonra annesine teslim edildi. Peygamberimiz 4 yaşından 6 yaşına kadar, annesi Âmine'nin yanında kaldı. Onun şefkatiyle büyüdü. Annesi onu 6 yaşındayken Medine'ye götürdü.

Peygamberimiz'in babasının kabrini, hem de akrabalarını ziyaret etmek istedi. Medine'de bir ay kaldılar. Tekrar Mekke'ye dönerlerken "Ebvâ" köyünde, 21 yaşında olan annesi vefat etti. Hizmetçisi Ümmü Eymen, Peygamberimiz'i Mekke'ye götürdü. Dedesine teslim etti. Böylece, Peygamberimiz doğmadan önce babasından yetim; 6 yaşında ise annesinin ölümüyle de öksüz kalmıştı. 6 yaşından 8 yaşına kadar Hz. Muhammed (s.a.v.)'e dedesi Abdulmuttalib baktı. Abdulmuttalib'in vefatıyla, Peygamberimiz'i öz amcası Ebû Tâlib yanına aldı.

Temel Bilgiler 2

Aşağıdaki cümleler doğru mu yanlış mı? İşaretleyiniz.	Doğru	Yanlış
Hız. Muhammed (s.a.v.) doğmadan önce İnsanlar kavga ediyor, güçlüler zayıfları eziyordu. Ahlakça çok kötü durumdaydılar.	✓	
Peygamberimiz; milâdî 578 yılında Arabistan'ın Mekke şehrinde Rebîülevvel ayının 15. gecesi olan pazartesi gecesi sabaha karşı dünyaya geldi.		
Peygamber Efendimiz'e, dedesi Abdulmuttalib övülmüş anlamına gelen "Muhammed" ismini, annesi de "Ahmed" ismini verdi.		
Peygamberimiz'in babası, Kureyş kabilesinin Haşimoğullarından Abdulmuttalib'tir.		
Peygamberimiz'in babası, Peygamberimiz'in doğumundan iki ay önce vefat etmişti.		
Mekke'nin havası ağır olduğu için Mekkeliler, yeni doğan çocuklarını havası daha güzel, yakın köylere gönderirlerdi.		
Peygamberimiz'in sütannesinin adı Hatice'dir.		
Peygamberimiz 6 yaşında annesinin ölümüyle de öksüz kaldı.		
6 yaşından 8 yaşına kadar Hız. Muhammed (s.a.v.)'e dedesi Abdulmuttalib baktı.		

Peygamberimiz'in Gençliği

Peygamberimiz'in hayatında 8 yaşından itibaren yeni bir dönem başladı. Bu dönem 25 yaşına kadar sürdü. Bu devrede Peygamberimiz, amcası Ebû Tâlib'in koruması altında bulunuyordu.

Peygamberimiz'in gençliği, çevresindekilere güzel bir örnek oluyordu. Kavminin ahlâk yönünden en güzeli, hayâ bakımından en olgunu, en doğru sözlü ve en güvenilir genci idi. Hatta kavmi ona "Muhammedü'l-Emin", yani "güvenilir" lakabını verdi.

O, akrabayı ziyaret edip iyilikte bulunurdu. Misafirine ikram eder, herkesten fazla Allah'tan korkardı.

Kays kabilesi ile Kureyş kabilesi arasında Ficar Harpleri kızıışmıştı. Resûlullah bu harplerin bir kısmına şahit oldu. Bu harplerde amcalarına ok verirdi. Böylece harp etmeyi, binicilik, atıcılık gibi bazı savaş tekniklerini de öğrendi. Peygamberimiz bu sırada 19-20 yaşlarında idi.

Ticaretle Uğraşması

Peygamberimiz, hayatını kendi kazanmaya, başkalarına yük olmamaya, özen gösterirdi. Geçimini sağlamak için ticaretle uğraştı. Özellikle Suriye tarafına doğru iki defa, biri de Yemen'e olmak üzere üç defa ticaret kervanlarına katıldı.

Resûlullah, Allah Teâlâ tarafından cahiliyenin pislik ve kötü âdetlerinden uzak tutulmak suretiyle, korunarak gençlik çağına erdi.

Rahip Bahîrâ

Peygamberimiz'in amcası Ebû Tâlib, Şam'a ticaret için giden kervanla gitmek niyetinde idi. Hz. Muhammed (s.a.v.), amcasının bu niyetini anlamış ve kendisi de gitmek istemişti. Fakat halaları ve diğer amcaları onun bu yolculuğa dayanamayacağını düşünerek karşı çıkmışlardı. Esasında Ebû Tâlib, çok sevdiği yeğeninin kalbini kırmamak için, onu yanında götürmek istiyordu.

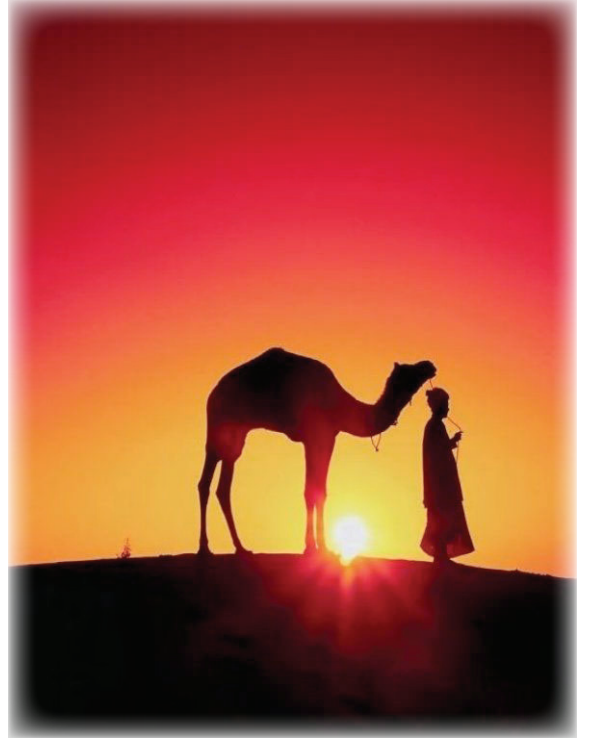
Derken yolculuğa çıkılacağı gün, Ebû Tâlib yeğenini bir köşede ağlarken görünce: "Niye ağlıyorsun canım Muhammed'im? Ayrılığımıza mı üzülüyorsun?" diye sordu. Bunun üzerine Hz. Muhammed (s.a.v.):

"Evet amcacığım!.. Beni burada kime bırakıp gidiyorsun? Ne annem var, ne babam!" diye içli içli ağladı. Bu etkileyici sözlere dayanamayan Ebû Tâlib, yeğeninin gelmesine razı oldu.

Onu da alarak yola koyuldu. Dinlenmek ve ihtiyaç molası için küçük bir kasaba olan Busra'ya uğradılar. Kasabaya vardıklarında kervanı konaklatacakları bir yere geldiler. Busra kasabasında Hristiyanların çok sıkça uğradıkları meşhur bir manastır vardı.

Bu manastırda "Bahîrâ" isminde bir rahip bulunmaktaydı. Bu eski tarihi manastırda rahip Bahîrâ'nın elindeki İncil kitabında, âhir zaman peygamberinin geleceği ve özellikleri anlatılmaktaydı.

Rahip Bahîrâ, gelen geçen bütün kervanları, manastırın hemen yakınında bulunan bir tepeden devamlı gözlüyordu.

Bahîrâ'nın içinde, bir gün muhakkak son peygamberi göreceğine dair, büyük bir umut vardı. Bu bekleyişler nihayet son bulmuştu.

Uzaktan görünen bir kervanın üstündeki bulut, onu hayretlere düşürmüştü. Bulut devamlı, ilerleyen kervanın üzerindeydi. Kervanın konakladığı yerdeki kuru bir ağaç birdenbire yemyeşil olmuştu. Dağlar, taşlar hep bir ağızdan tesbihe başlamıştı. Bu, Bahîrâ'nın dikkatinden kaçmamıştı.

Bahîrâ sevincinden yerinde duramıyordu. Yillardır beklediği an gelip çatmıştı. Kervanın içinde olan bu mübârek insanı görebilmek için, onları yemeğe davet etti. Yemeğe gelen misafirler Hz. Muhammed (s.a.v.)'i eşyalara bakmaları için kervanın başında bırakmışlardı.

Bu durum Bahîrâ'nın dikkatini son anda çekmişti. Çocuğun da getirilmesini istedi. Hz. Muhammed (s.a.v) gelince, Rahip Bahîrâ onu uzun uzun inceledi. Hâl, hareket ve sözlerinden onun son peygamber olduğunu iyice anladı. Okuduğu İncil'de bahsedilen peygamberlik mührününü onun sırtında görünce, artık hiçbir şüphesi kalmamıştı. Bütün bu olanı biteni gören kervandakiler de şaşırıp kalmışlardı.

Rahip Bahîrâ, Ebû Tâlib'ten, Hz. Muhammed (s.a.v.)'i kesinlikle Şam'a götürmemesini istedi. İnançsızların, ona zarar vereceği hususunda onu uyardı. Bunun üzerine Ebû Tâlib, mallarını hemen Busrâ'da satarak, yeğeniyle Mekke'ye döndü.

Yola koyulmalarından bir süre sonra, son peygamberin geldiğini tahmin eden Müsevîlerden bir grup manastıra gelerek, Bahîrâ'dan yardım istemişlerdi. Gelecek olan son peygamberi öldürme niyetiyle gelen bu kişileri Bahîrâ sakinleştirdi. Bu kişiler, Bahîrâ'nın anlattıklarından etkilenip, tevbe ettiler.

Peygamberimiz'in Evlilik Hayatı

Peygamberimiz 25 yaşına gelince, Huveylid'in kızı Hz. Hatice ile evlendi. O, kadınların faziletlilerinden ve Kureyş'in ileri gelenlerindendi. Olgun, akıllı ve iyi ahlâklı idi. Mekke'deki zenginlerdendi. Dul bir kadındı. Peygamberimiz'le evlendiklerinde 40 yaşındaydı.

Hz. Hatice, ticaretle uğraşan bir kadındı. O, Hz. Muhammed (s.a.v.)'in doğruluğunu, ahlâkının güzelliğini denemiş ve görmüştü. Kendisiyle evlenmek istediğini Peygamberimiz'e ilettiler. Peygamberimizin amcaları Ebû Tâlib ve Hamza beraberce gittiler. Ebû Tâlib, Hz. Hatice'yi Peygamberimiz'e istedi. Böylece evlilik gerçekleşmiş oldu.

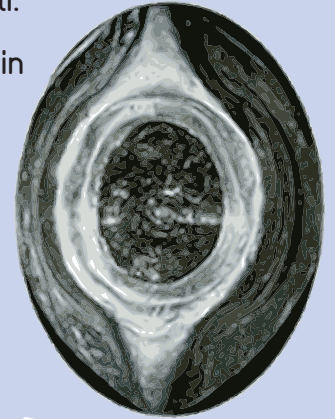
Hz. Hatice, Peygamberimiz'in ilk hanımı idi. Peygamberimiz'in, İbrâhîm hariç diğer çocukları Kasım, Abdullah, Ümmü Gülsüm, Rukiye, Zeynep, Fâtıma ondan dünyaya gelmişlerdi.

Peygamberimiz'in Kâbe Hakemliği

Peygamberimiz 35 yaşında iken, "Kâbe Hakemliği"nde bulunmuştu. Seller ve yangınlar sebebiyle Kâbe yıkılacak hale gelmişti. Mekkeliler toplanarak Kâbe'yi tamir etmeye karar verdiler ve inşaatla başladılar.

Kâbe'nin duvarları belli bir yüksekliğe ulaşınca "Hacerülesved" in yerine konulmasında anlaşmazlık çıktı. Her kabile "Hacerülesved" i yerine koyma şerefine kendisine ait olduğunu iddia ediyordu. Neredeyse savaş çıkacaktı.

Yaşlı bir Mekkeli: "Kâbe'ye Safa kapısından ilk gireni hakem tayin edelim." dedi. Bu teklif uygun görüldü. Bu sırada Peygamberimiz Safa kapısından içeri girdi. Mekkeliler, Peygamberimiz'in hakem olacağına çok sevindiler. Peygamberimiz de hırkasını çıkararak Hacerülesved'i üzerine koydu. Bütün kabile reislerinin de hırkanın uçlarından tutmalarını istedi. Hacerülesved konacağı yere taşındı. Peygamberimiz de taşı alıp yerine koydu. Anlaşmazlığı bu şekilde önlemiş oldu.

NELER ÖĞRENDİK?

- 1 - Peygamberimiz, 571 yılının Rebülevvel ayının 12. gecesi olan pazartesi gecesi Mekke'de dünyaya geldi.
- 2- "Muhammed" övülmüş demektir.
- 3- Peygamberimiz'in doğduğu gece;
  - İran kralının sarayının 14 direği yıkıldı.
  - Mecüsîlerin ateşi söndü.
  - Kâbe'deki bütün putlar yere yıkıldı.
  - Save gölü kurudu.
  - Semave deresi kurudu.
- 4- Peygamberimiz;
  - 4 yaşına kadar sütannesi Halîme'nin yanında kaldı.
  - 6 yaşına kadar annesi Âmine'nin yanında kaldı.
  - 8 yaşına kadar dedesi Abdülmuttalib'in yanında kaldı.
  - 25 yaşına kadar amcası Ebû Tâlib'in yanında kaldı.
- 5- Peygamberimiz'in babası Abdullah, Peygamberimiz doğmadan vefat etti. Annesi Âmine ise 21 yaşında "Ebvâ" köyünde vefat etti.
- 6- Peygamberimiz, amcası Ebû Tâlib ile ticaret için Şam'a gitmişti. Busrâ kasabasında konakladıkları sırada Bahîrâ isminde bir papaz, onun son peygamber olacağını haber verdi.
- 7- Peygamberimiz, Mekke'nin en güvenilir genci idi. Bu yüzden Mekkeliler ona "Muhammedül-Emîn" diyorlardı.
- 8- Peygamberimiz, 25 yaşına geldiğinde Huveylid'in kızı Hz. Hatice ile evlendi.
- 9- Peygamberimiz'in; 3 erkek, 4 kız çocuğu dünyaya geldi.
- 10- Peygamberimiz, 35 yaşında iken "Kâbe Hakemliği"nde bulunmuştu.

NELER ÖĞRENDİK?

1-

A large light blue rectangular area with a brown border, containing horizontal dotted lines for writing.

SORULAR

- 1 - Peygamberimiz, ... yılında ..... şehrinde doğdu.
Peygamberimiz'e dedesi, ... ismini, annesi ise ..... verdi.
Babasının adı ....., annesinin adı .....'dir.
- 2- Peygamberimiz'in doğduğu gece olan olaylardan hangileri doğrudur? İşaretleyiniz.
- a- Save gölü kurudu. c- Mecûsîlerin ateşi yandı.
- b- Samave deresinin suları kesildi. d- İran kralının sarayının ondört direği yıkıldı.
- 3- Peygamberimiz, doğmadan ..... ay önce babası öldü.
- 4- Peygamberimiz'in sütanesi .....'dir.
- 5- Peygamberimiz'le ilgili aşağıdaki bilgilerden hangileri doğrudur? İşaretleyiniz.
- a- Sütannesinin yanında 6 yıl kaldı. c- Annesi 6 yaşında öldü.
- b- 8 yaşındayken dedesi öldü. d- Dedesi ölünce amcası Ebû Leheb'in yanında kaldı.
- 6- Peygamberimiz'in son peygamber olacağını rahip ..... haber vermişti.
- 7- Peygamberimiz'in ..... yaşından ..... yaşına kadar amcasının yanında kaldı.
- 8- Peygamberimiz'le ilgili aşağıdaki bilgilerden hangileri doğrudur? İşaretleyiniz.
- a- Yemen'e c- Suriye'ye
- b- Habeşistan'a d- Medine'ye
- 9- Peygamberimiz: ..... yaşında iken ..... yaşındaki Hz. .... ile evlendi
- 10- Peygamberimiz'in ..... erkek, ... kız olmak üzere ..... çocuğu oldu.

2. KISIM

- Hz. Muhammed (s.a.v.)'in Peygamber Olarak Gönderilmesi
- Peygamberimiz İlk Vahiy Sonrası Hz. Hatice'nin Evinde
- Kureyşlilerin Müslümanlara İşkenceleri
- Müslümanların Habeşistan'a Birinci ve İkinci Hicretleri
- Müslümanlar Muhasara Altında

Hz. Muhammed (s.a.v.)'in Peygamber Olarak Gönderilmesi

Hz. Muhammed (s.a.v.), peygamberlik öncesinde yanına ihtiyacı kadar az bir yiyecek alır, Mekke'den bir saat uzaklıktaki Nur dağına giderdi. Orada aylarca tefekkür ederdi. Kalben Allah'a yönelir, hep Allah'ı zikrederdi.

Yine bir gün Allah'a yönelmiş, kulluk edip dua ediyordu. Artık peygamberlik için beklenen gün gelmişti. Ramazan'ın 27. günü idi. Peygamberimiz 40 yaşına gelmişti. Tarih milâdî 610 yılını gösteriyordu. Cebrâil (a.s.) onun yanına gelip:

- Oku! Yâ Muhammed!, dedi. Bu ses üç kere tekrar edildi.
- Ben okuma bilmem!, diyen Hz. Muhammed (s.a.v.), üçüncüsünde: Ne okuyayım! dedi. Meleğin rehberliğinde, Peygamberimiz, Alak sûresinin ilk beş âyetini okudu. Böylece Kur'an âyetleri gelmeye başladı.

İlk gelen vahiy ve âyetler şöyle idi:

Oku! Yaratan Rabbinin adıyla oku.

O, insanı bir kan phtısından yarattı.

Oku! Senin Rabb'in, en cömert olandır.

O, kalemle yazmayı öğretendir.

O, insana bilmediğini öğretendir.

(Alâk sûresi, 1 -5. âyet)

Peygamberimiz İlk Vahiyden Sonra Hazreti Hatice'nin Evinde

Resûlullah (s.a.v.), kendisine Allah'ın ilk vahyi gelince heyecan ve korku içerisinde Nur dağından evine döndü.

"Beni örtünüz, beni örtünüz. Muhakkak ki ben kendimden korkuyorum." dedi.

Başından geçenleri sadık eşi Hz. Hatice'ye anlattı. O asil kadın, eşini teselli etti. Hz. Hatice ona; "Hiç korkma, Allah seni hiçbir zaman utandırmaz, üzüntüye uğratmaz. Çünkü sen akrabaları gözetirsin. İşini görmekten aciz olanların yüklerini taşırsın. Yoksulara kimsenin vermediğini verir, kazandırmadığını kazandırırısın. Misafirleri ağırlarsın." dedi ve onun peygamberliğini tasdik etti. İlk Müslüman olma şerefine erdi.

Daha sonra Hz. Hatice, Resûlullah (s.a.v.)'le birlikte amcasının oğlu Varaka b. Nevfel'e gitti. Resûlullah (s.a.v.), gördüğü olayı Varaka'ya anlattı. Varaka;

"Sen bu ümmetin peygamberisin. Sana, Mûsâ'ya gelen Namus-u Ekber (Cebrâil) gelmiştir. Seni yurdundan çıkarıp, seninle savaşacaklardır." dedi.

Nur Dağı - (Hira Mağarası)

Vahiy bir müddet kesildi. Sonra peşpeşe gelmeye ve Kur'an âyetleri inmeye başladı.

Hz. Ali, Peygamberimizin azadlı kölesi Zeyd b. Harise ve Hz. Ebû Bekir, Müslüman oldular. Bunlar Hz. Hatice'den sonra ilk olarak Müslüman olanlardı.

Kureyşlilerin Müslümanlara İşkenceleri

Onüç yıl süren Mekke devri boyunca, birbirlerine karşı olan müşriklerle Müslümanların münasebetleri de yok denecek kadar azdı.

Müşrikler, Müslümanlara kötülük yapıyorlardı. Bütün Müslümanlar çeşitli işkencelere uğruyorlardı. Bu işkencelere sadece korumasız Müslümanlar değil, Peygamberimiz, Hz. Ebû Bekir, Hz. Ömer ve Hz. Osman gibi önde gelen kimseler de uğradılar.

Bu kötülükler şunlardı:

- 1 - Alay
- 2- Hakaret
- 3- İşkence
- 4- Her türlü ticari ve medeni münasebetlerin kesilmesi,
- 5- Şiddet uygulamak

Peygamberimiz, bütün bu kötülüklere karşı sabırla İslâm'i anlattı. İnsanları hak dine davet etti.

Müslümanların Habesistan'a İlk Hicreti (615 Yılı)

Resûlullah (s.a.v.) ashabının işkencelere uğradığını görünce onlara şöyle dedi: "Siz Habesistan'a gitseniz iyi olur. Orada, yanında hiç kimsenin zulme uğramadığı bir hükümdar vardır. Orası doğruluk ülkesidir. Allah belki orada ferahlığa kavuşturur."

Bunun üzerine Müslümanlardan bir grup, Habesistan'a gitmek üzere yola çıktı.

İslâm'da yapılan ilk hicret bu olup 15 Müslüman katılmıştı. Hicret edenler, Osman b. Maz'ûn'u kendilerine başkan yaptılar. Orada Habeş kralı Necâşî tarafından iyi karşılandılar. Mekkeli muhacirler Habeşistan'da ancak üç ay kalabildiler. Mekke'de işkencelerin bittiği, her şeyin düzeldiğine dair duydukları haber üzerine Mekke'ye döndüler.

Müslümanların Habeşistan'a İkinci Hicreti (616 Yılı)

Mekke devrinin 7 .senesi Müslümanlar, ikinci defa Habeşistan'a hicret etmek zorunda kalmışlardı. Kafilede 90 kişi vardı. Başlarında Câfer bin Ebî Tâlib bulunuyordu. Kureyşliler, bir heyet oluşturup Necâşî'ye gönderdiler. Bu heyet Necâşî'den Müslümanları Mekke'ye geri göndermesini istedi. Müşriklere göre Müslümanlar, bölücülük yapıyor ve halkın inancını bozuyorlardı. Yapılan konuşmalar sonucu Necâşî, müşriklerin doğru söylemediklerini anladı. Müslümanları haklı buldu. Ülkesinde istedikleri kadar kalabileceklerini söyledi. Müslümanların bir kısmı burada Medine'ye hicret olana kadar kaldılar.

Müslümanlar Muhasara Altında

Mekkeli müşrikler, Müslümanlarla her türlü münasebeti kesmeye karar vermişlerdi. Çünkü alay ettiler, hakaret ettiler, işkence ettiler ama Müslümanları hak dinden vazgeçiremediler.

Günler geçtikçe İslâmiyet ilerliyordu. Hak bâtıla üstün geliyordu. Hz. Hamza ve Hz. Ömer gibi, çevresi geniş ve etkili kişiler Müslüman olmuşlardı. Artık bir sonuca varabilmek için Ebû Cehil'in başkanlığında toplandılar. Müslümanlara karşı boykot kararı aldılar.

Bu maddeler şunlardı:

- 1 - Müslümanlardan kız alınmayacak.
- 2- Onlara kız verilmeyecek.
- 3- Hiçbir şey satılmayacak.
- 4- Hiçbir şey satın alınmayacak.

Bu maddeleri bir sayfaya yazdılar. Bunlara uymak, bu maddelere bağlı kalmak üzere anlaştılar. Daha sonra bu sahifeyi kendilerine kutşallaştırmak için Kâbe'nin içine astılar. Bu boykot üç yıl sürdü.

SORULAR

- 1 - Peygamberimiz, zaman zaman yanına yiyecek alır ve ..... dağına giderdi.
- 2 - Hz. Muhammed (s.a.v.)'e peygamberlik hangi yılda verildi?

☐ a- 571	☐ c- 622
☐ b- 610	☐ d- 632
- 3 - Peygamberimiz ..... yaşında peygamber oldu.
- 4 - İlk inen âyetler ..... sûresinin ilk ..... âyetidir.
- 5 - İlk vahiyden sonra, Peygamberimiz'i hanımı Hz. Hatice, amcasının oğlu ..... götürdü.
- 6 - Müşrikler, Müslümanlara karşı A ..... ve H ..... ederek İ..... yaparak, ilişkileri keserek ve şiddet uygulayarak çok kötülük yapmışlardır.
- 7 - Habeşistan'a ilk hicret ..... yılında, ikinci hicret de ..... yılında yapıldı.
- 8 - Habeşistan kralı ..... Müslümanlara sahip çıktı.
- 9 - Müşrikler, kaç yıl Müslümanları muhasara altına aldılar?

☐ a- 6	☐ b- 3	☐ c- 4	☐ d- 2
-------------------------------	-------------------------------	-------------------------------	-------------------------------

3. KISIM

- Ebû Tâlib ve Hz. Hatice'nin Vefatları
- Peygamberimiz'in Taif Yolculuğu
- Akabe Biatları
- İsrâ ve Mi'rac Olayı
- Hicret
- Kubâ Mescidi ve İlk Cuma Namazı

Ebû Tâlib ve Hz. Hatice'nin Vefatları

Müslümanlar üç yıl süren korkunç boykottan kurtularak sevinmişlerdi. Fakat bu sevinçleri pek uzun sürmedi. İki büyük acı, Peygamberimiz'i de, Müslümanları da çok üzdü. Sekiz ay geçmeden Peygamberimiz'in amcası Ebû Tâlib ve eşi Hz. Hatice vefat etmişlerdi. (619 Yılı)

Ebû Tâlib seksen yaşında, Hz. Hatice ise altmışbeş yaşlarında bulunuyordu. İkisi de Resûl-i Ekrem'e son derecede yardım ve destekte bulunmuşlardı.

Ebû Tâlib ve Hz. Hatice'nin ölümü, Mekke devrinin onuncu yılına rasladığı için, İslâm tarihinde bu onuncu yıla, "Senetü'l-Hüzün" (Hüzün Yılı) denildi.

Peygamberimiz'in Taif Yolculuğu

Kureyş'in kötülükleri artık çekilmez hâle gelmişti. Peygamberimiz, Hz. Hatice ve Ebû Tâlib'in ölümünden sonra 620 yılında Taif'e gitti. Peygamberimiz, Taif'te on gün kaldı. Yanında evlatlığı "Zeyd" de vardı.

Peygamberimiz, Taiflileri Allah'ın birliğine davet etti. Onları puta tapıcılıktan kurtarmak istedi. Fakat Taifliler önce Peygamberimizi alaya aldılar. Sonra hakarete başladılar. Hatta onu taş yağmuruna tuttular. Resûl-i Ekrem'in ayakları kan içinde kaldı. Hz. Zeyd de yaralandı.

Taiflilerden gördüğü bu kötü muamele Peygamberimiz'i çok üzmüştü. Fakat kimseye beddua etmedi. Bu şekilde peygamberliğinin delillerinden birini daha göstermiş oldu.

Sırası karışmış harfleri doğru şekilde sıralarsak cevabı bulmuş oluruz.

Peygamber Efendimiz'in amcasının ve eşinin vefat ettiği yıla ne denir?

Ü H Z N Ü İ Y İ L

Peygamber Efendimiz'in bu yılda vefat eden amcasının adı nedir?

B Ü E İ B Â L T

Peygamber Efendimiz'in bu yılda vefat eden eşinin adı nedir?

Z . H C İ H E T A

Sarı kutularda mavi kutuda bulunmayan bir harf var. Bu harfleri bulduğunuzda bakalım karşınıza nerenin ismi çıkacak.

A

E	F	G
Z	H	P
B	M	U

B	E	Z
U	Y	G
M	P	H

B

H	G	Z
P	E	T
M	U	Y

C

Z	Y	M
G	P	H
P	A	U

B	C	D	A

D

Z	E	B
İ	G	Y
M	H	P

Mi'rac Mucizesi

İsra ve Mi'rac Olayı

Peygamberimiz hayatının en sıkıntılı devresindeydi. Fakat Allah'a olan bağlılığı asla sarsılmıyordu.

Böyle bir ortamda "Mi'rac" hadisesi meydana geldi. Hicretten bir buçuk yıl önce Recep ayının 27. gecesine Resûlullah (s.a.v.) Mescid-i Harâm'dan Mescid-i Aksâ'ya götürüldü. Oradan da Allah'ın dilediği en yüce makamlara yükseltildi.

Gökler gezdirilip çeşitli mucizeler gösterildi. O, mi'račta diğer peygamberlerle bir araya geldi. Sonra tekrar ilk alındığı yere getirildi.

Bu olay, Allah'ın peygamberine verdiği güzel bir hediye, gönül alma ve onu mutlu kılmaktı. Bu gece beş vakit namaz farz kılındı.

Akabe Biatları

I. Akabe Biatı (621 Yılı):

Peygamberimiz, İslâm'a davet için Mekke dışına çıkmıştı. Mekke'nin kuzeyinde Akabe denilen bir tepede Medinelilerden altı kişilik bir topluluğa rastladı. Onlarla görüştü. Medinelilere Kur'an'dan âyetler okudu. İslâm dinini anlattı. Onları İslâm'a davet etti. Medineliler bu daveti hemen kabul ettiler ve Müslüman oldular.

Bir yıl sonra hac mevsiminde, Peygamberimiz, Medineli oniki kişi ile Akabe'de görüştü. Bu heyetin reisi Es'ad b. Zürâre idi.

Bunlardan beşi, bir yıl önce Akabe'de Peygamberimiz'le görüşen Müslümanlardandı. Bu görüşmede aynı zamanda Peygamberimiz'e "biat" edildi. Medineliler Resûl-i Ekrem'in elini sıkmak suretiyle ilk Akabe biatını yaptılar. Bu olaya "Birinci Akabe Biatı" adı verilir. Medineliler, "Akabe Biatı"ndan sonra, memleketlerine döndüler. Öğretmen olarak "Mus'ab b. Umeyrî" beraberlerinde götürdüler.

Medineliler, bu ilk Akabe Biatı'nda Peygamberimiz'e;

- 1 - Allah'a ortak koşmayacaklarına,
- 2- Hırsızlık yapmayacaklarına,
- 3- Zinaya yaklaşmayacaklarına,
- 4- Kız çocuklarını öldürmeyeceklerine,
- 5- Kimseye iftira etmeyeceklerine,
- 6- Allah'a ve peygamberine karşı itaatten ayrılmayacaklarına dair söz verdiler.

II. Akabe Biatı (622 Yılı):

Birinci Akabe Biatı'ndan bir sene sonra yine hac mevsimi idi. Akabe mevkisinde, Medineliler, Peygamberimiz'le bir görüşme daha yaptılar. Bu görüşmede Medineliler, Peygamberimiz'i Medine'ye davet ettiler.

Burada bulunan 75 Medineli Müslüman Peygamberimiz'e biat etti. Bu görüşmede yapılan biata da, "İkinci Akabe Biatı" denir.

Medineliler, bu ikinci Akabe Biatı'nda Peygamberimiz'e;

- 1 - O'nu koruyacaklarına
- 2- O'na her şartta itaat edeceklerine
- 3- Her türlü kötülüğe engel olacaklarına söz verdiler.

SORULAR

- 1 - ..... ile .....'nin vefat yılına ..... yılı denir
- 2- Peygamberimiz ..... yılında .....'e gitti. Orada on gün kaldı. Yanında evlatlığı ..... de vardı.
- 3- Peygamberimiz'i kimler taşıdı?
- a- Mekkeliler c- Medineliler
- b- Taifliler d- Suriyeliler
- 4- Peygamberimiz'in Mescid-i Harâm'dan Mescid-i Aksâ'ya götürülmesine ..... denir. Oradan da yüce makamlara ulaştırılmasına ..... denir.
- 7- Birinci Akabe Biat'ına ..... Müslüman, İkinci Akabe Biat'ına da ..... Müslüman katıldı.
- 8- Hangisi Birinci Akabe Biat'ında öğretmen olarak Medine'ye gönderildi?
- a - Hz. Ömer c - Hz. Ebû Bekir
- b - Hz. Mus'ab bin Umeyr d - Hz. Ali
- 9- İkinci Akabe Biat'ında Medineliler Peygamberimiz'e, onu ..... ona ..... edeceklerine ve her türlü ..... engel olacaklarına dair söz verdiler.

HİCRET

Yıl milâdî 622 idi. Mekke'de her geçen gün Müslümanlara yapılan işkenceler artıyordu. Hayat çekilmez olmuştu, Peygamberimiz bu duruma çok üzülmüştü. Hep sabrı tavsiye ediyor, Allah'tan gelecek emri bekliyordu.

Müşrikler toplanarak, Peygamberimizi öldürme kararı aldılar. Allah Teâlâ da Peygamberimiz'in hicret etmesine izin verdi. (Enfâl sûresi, 30. âyet)
Resûlullah (s.a.v.) bu haberi alınca Hz. Ebû Bekir'e ilettili.

Zulme uğrayan bütün Müslümanlar aldıkları talimattan sonra hazırlanıyor, küçük küçük gruplar halinde; gün ortasında, seher vaktinde, gecenin karanlığında Mekke'yi

terk ediyorlardı. Neredeyse Hz. Ali, Hz. Ebû Bekir ve Peygamberimiz'den başka kimse kalmamıştı. En son olarak, Peygamber Efendimiz, Hz. Ebû Bekir'i de yanına alarak hicret için hazırlıklara başladı. Akşam olunca Hz. Peygamber, müşriklerin yatakta kendisinin yattığını sanmaları için Hz. Ali'yi kendi yatağına yatırdı.

Ayrıca yanında bulunan emânetleri de sahiplerine vermesi için Hz. Ali'ye teslim etti. Sonra da Yâsîn sûresini okuyarak evden çıkıp Sevr dağına doğru ilerledi. Mekke'den biraz uzakta bulunan Sevr dağına ulaşan Peygamberimiz ve arkadaşı orada saklandılar.

Müşrikler, Peygamberimiz'in saklandığı mağaranın yanına kadar geldiler. Fakat mağaranın ağzına, örümcek ağ örmüş ve güvercinler de yuva yapmıştı. Bunun için içeriye bakmadılar. Müşrikler, Peygamberimiz ve Hz. Ebû Bekir'in Medine'ye ulaştığını zannedip geri döndüler.

Kubâ Mescidi ve İlk Cuma Namazı

Peygamberimiz'le Hz. Ebû Bekir, Sevr mağarasında üç gün saklandılar. Oradan ayrılarak Medine yolunu tuttular. Medine yakınlarında Kubâ'da konakladılar. 10 gün süren bu konaklama esnasında Kubâ Mescidi'ni yaptılar.

Peygamberimiz bu mescidin yapımında bizzat çalıştı. Kur'ân-ı Kerîm'de "İlk günlerden beri temelleri takvâ üzerine kurulan mescid" diye bahsedilen mescid, Kubâ Mescidi'dir.

Daha sonra Medine'ye doğru yola çıktılar. Yolda Salim Oğullarına ait 'Ranûna vadisi'ne varıldı. Vadiye girildiğinde cuma namazı vakti girmişti. Peygamberimiz orada, (bugünkü Mescid-i Cuma'nın olduğu yerdir) yaklaşık 100 kişilik bir cemaata Cuma namazı kıldırdı. Bu namaz, Peygamberimiz'in kıldırıldığı ilk Cuma namazı'dır. Cuma namazı'nda, Peygamber Efendimiz peş peşe iki hutbe okudu.

Cuma namazı kılındıktan sonra Peygamberimiz, çoşkun bir merasimle Medine'ye girdi. Medine'ye girişi dünyaya tarihinde eşsiz değişimi müjdeleyen bir olaydı. Peygamberimiz, devesi üzerinde âhenk içerisinde Medine'ye yaklaşırken, kadın ve çocuklar Resûlullah (s.a.v.)'i kasideler söyleyerek karşılıyorlardı. Herkes sevinçli ve mutluydu. Bekledikleri o mübârek Peygamber geliyordu.

Enes bin Mâlik (r.a.) o günü şöyle anlatıyor: "Resûlullah'ın Medine-i Münevvere'ye girdiği günden daha güzel ve neşeli bir gün görmedim."

Kubâ Mescidi

Peygamber Efendimiz'in Okuduğu İlk Cuma Hutbesi

"Ey insanlar!

Kendiniz için âhîret azığı hazırlayınız ve onu kendinizden önce gönderiniz! Elbette bilirsiniz ki, ölecek ve dünyada her şeyinizi geride bırakacaksınız! Sonra âlemlerin Rabbi, arada bir tercüman ve perde bulunmaksızın sizden herbirinize:

"Sana benim resulüm gelip, emirlerimi tebliğ etmedi mi?

Ben sana mal verdim, ihsanda bulundum. Sen, bu nimetlerden, kendine âhîret payı ayırdın mı?" diyecek.

O da, sağına soluna bakacak, hiçbir şey görmeyecek.

Sonra, önüne bakacak, orada da cehennemden başkasını görmeyecek!

Öyle ise, yarım hurma ile de olsa, cehennemden kendisini korumaya gücü yeten hemen o hayrı işlesin.

Onu bulamayan da güzel bir sözle kendisini korumaya çalışsın.

Çünkü bir iyiliğe, on mislinden yediyüz misline kadar sevap verilir.

Selâm size, Allah'ın rahmet ve bereketi üzerinize olsun!"

Peygamberimiz İkinci Hutbesinde Şöyle Buyurdu:

“Allah’a hamd olsun. Allah’a hamd ederim ve O’ndan yardım dilerim. Nefislerimizin şerlerinden ve kötü amellerinden Allah’a sığınırız.

Allah’ın doğru yola ilettiğini hiç kimse saptıramaz! Saptırdığını da hiç kimse doğru yola iletemez! Şehâdet ederim ki, Allah’tan başka ilâh yoktur. O, birdir, O’nun ortağı yoktur.

Sözlerin en güzeli, yüce Allah’ın kitabıdır. Allah kimin kalbini Kur’an’la süsler ve onu küfürden sonra İslâmiyet’e sokar; o da Kur’an’i, insanların sözlerine tercih ederse, işte o kimse kurtuluşa ermiştir. Doğrusu, Kitâbullah, sözlerin en güzeli ve belîğidir.

Allah’ın sevdiğini seviniz! Allah’ı bütün kalbinizle seviniz! Allah’ın kelâmından ve zikrinden usanmayınız! Allah’ın kelâmına karşı kalbiniz katı kalmasın. Çünkü, o, Allah’ın yarattığı her şeyin üstününü ayırıp seçer. Amellerin hayırlısını, kulların seçkinlerini (peygamberleri), kıssaların iyisini zikreder. Helal ve haram olan her şeyi beyan eder.

Artık Allah’a ibâdet ediniz ve O’na hiçbir şeyi ortak koşmayınız! O’ndan gereği gibi sakınınız! Dilinizle Allah’a verdiğiniz güzel sözleri tutunuz! Allah’ın ihsan ettiği rahmetle birbirinizi seviniz! Muhakkak biliniz ki, Allah ahdinin bozulmasına gazab eder.

Selâm size! Allah’ın rahmet ve bereketi üzerinize olsun.”

NELER ÖĞRENDİK?

- 1 - Peygamberimiz'e, 610 yılında Nur dağında ilk vahiy geldi. Peygamberimiz bu sırada 40 yaşında idi.
- 2- İlk vahiy, Ramazan'ın 27. gecesi Cebrâil (a.s.) tarafından getirildi. İlk vahiy Alak sûresinin ilk beş âyeti idi.
- 3- İlk vahiy gelince Hz. Hatice, Peygamberimiz'i amcasının oğlu Varaka'ya götürdü. Varaka, onun son peygamber olduğunu söyledi.
- 4- Hz. Hatice, Hz. Ebû Bekir, Hz. Ali ve Hz. Zeyd ilk dört Müslümandır.
- 5- Mekke müşrikleri Müslümanlara çeşitli işkenceler yapıyorlardı. Müslümanlara şu kötülükleri yaptılar:
  - Alay ettiler
  - Hakaret ettiler
  - İşkence ettiler
  - Her türlü alış-verişi kestiler
  - Şiddet uyguladılar
- 6- Müşriklerin kötülüklerine dayanamayan Müslümanlar iki ayrı kabile halinde Habeşistan'a hicret ettiler.
- 7- Mekeli müşrikler, Müslümanları 3 yıl muhasara altında tuttular.
- 8- 619 yılında Peygamberimiz'in amcası Ebû Tâlib ile Hz. Hatice vefat etti. Peygamberimiz çok üzüldü. Bu yüzden bu seneye "Hüzün Yılı" denir.
- 9- Peygamberimiz, 620 yılında evlatlığı Zeyd ile Taif şehrine gitti. Onları hak dine davet etti. Ama onlar, hakaret ederek Peygamberimiz'i taşladılar. Peygamberimiz'in ayakları kan içinde kaldı.

NELER ÖĞRENDİK?

- 10- Peygamberimiz, Taif'ten döndükten sonra Mi'rac olayı meydana geldi.
- 11 - Peygamberimiz 621 yılında Birinci Akabe Biatı'nı, 622 yılında da İkinci Akabe Biatı'nı gerçekleştirdi.
- 12- Peygamberimiz;
  - 622 yılında Hz. Ebû Bekir ile Medine'ye hicret etti. Hicret esnasında Sevr mağarasında üç gün saklandılar.
  - Müşrikler, mağaranın yanına kadar geldikleri halde onları göremedi. Çünkü Allah onları koruyordu.
  - Hicret esnasında "Kubâ Mescidi"ni yaptırdı.
  - Ranûna vadisinde 1 00 kişilik cemaate ilk Cuma namazını kıldırdı.
  - Coşkulu bir merasimle Medine'ye girdi.

NELER ÖĞRENDİK?

1-

SORULAR

Aşağıdaki boşlukları uygun şekilde doldurunuz.

- 1 - Peygamberimiz hicret edeceği gece yatağına Hz. ....'yi yatırdı.
- 2- ..... sûresini okuyarak evden çıktı ve ..... dağına doğru gitti.
- 3- Müşrikler Peygamberimiz'in saklandığı mağaranın önüne kadar geldi. Fakat mağaranın ağzına örümcek ..... örmüş ve ..... de yuva yapmıştı.
- 4- Peygamberimiz ile Hz. Ebû Bekir Mekke'den ayrıldıktan sonra, Medine yakınlarında bulunan ..... da konakladılar.
- 5- 10 gün süren konaklama esnasında, mescid inşa ettiler. Kur'ân-ı Kerim'de bu mescid ile ilgili; "İlk günlerden beri temelleri .....üzerine kurulan mescid" diye bahsedilen mescid ..... Mescidi'dir.
- 6- Peygamberimiz ..... vadisinde yaklaşık 1 00 kişilik bir cemaata Cuma namazı kıldırıldı. Bu namaz, Peygamberimiz'in kıldırıldığı ..... Cuma namazıdır.
- 7- Peygamberimiz bu Cuma hutbesi'nde "Öyle ise, yarım ..... ile de olsa, cehennemden kendisini korumaya gücü yeten hemen o hayrı işlesin. Onu bulamayan da güzel bir ..... kendisini korumaya çalışsın. Çünkü bir iyiliğe on mislinden ..... misline kadar sevap vardır." buyurmuştur.
- 8- Peygamberimiz Medine'ye yaklaşırken herkes sevinçli ve mutluydu. Kadın ve çocuklar..... söylüyorlardı.

MEDİNE DÖNEMİ

I. KISIM

- Mescid-i Nebevî
- Ashâb-ı Suffa
- Muhacir ve Ensar Arasındaki Kardeşlik
- Ezanın Açıklanması

Mescid-i Nebevî

Resûlullah (s.a.v.)'in hicretiyle, Medine yeni bir devreye girmiş oldu. Mekkeli Müslümanlar evlerini, mallarını, servetlerini Mekke'de bırakarak Medine'ye göç etmişlerdi. İslâm'ı yayabilmek için, Medineli Müslümanlara sığınarak "Muhacir" olmuşlardı.

Medine'deki Evs ve Hazrec kabileleri de muhacirlere kucak açtılar. Onlara her türlü yardımı yaptılar. Bu sebepten dolayı, İslâm tarihinde yardımcılar mânasına gelen "Ensar" adını aldılar. Resûlullah (s.a.v.), Medine'ye gelir gelmez Ebû Eyyüb el-Ensârî'nin evine misafir oldu ve orada yedi ay kaldı. İlk işi bir mescid yapmak oldu.

Resûlullah (s.a.v.) parasını ödeyerek bir arsa aldı. Sonra orada bir mescid yapıldı. Resûlullah (s.a.v.) mescidin yapımında kendisi de çalıştı. Kerpiç taşır, Müslümanlar da durmadan ona yardım ederdi. Müslümanlar sevinç ve mutlulukla şiir söylüyorlar ve Allah'a hamdediyorlardı. Peygamberimiz de şöyle diyordu:

“Yâ Rab! Hayat, ancak âhîret hayatı! muhaciri ve ensarı rahmetinle affet!”

Resûlullah (s.a.v.), mescid ve mescidin yanında kendi kalacağı yer yapılıncaya kadar Ebû Eyyûb'un evinde yedi ay kaldı. Mescidin yapımı da yedi ay sürdü. Bu mescide “Mescid-i Nebevî” (Peygamber Mescidi) denir.

Ashâb-ı Suffe

Mescid'in avlusunun, bir köşesinde bitişik bir sofa (suffe) yapıldı. Bu sofa hurma dallarından bir gölgelik idi. Ashâptan evi, ailesi bulunmayan fakirler, burada kalıyordu. Bunlara “Suffe Ashâbî” denildi.

Bunlar çok fakirdi. Sayıları önceleri az olmakla beraber, sonraları 400 kadar olmuştu. Resûlullah (s.a.v.), toplanan sadakaları, Suffe ashâbına dağıtırdı. Bunlar Peygamberimiz'in yanından ayrılmazlardı.

Burası İslâm'ın ilk üniversitesidir. Dershaneleri Mescid-i Nebevî; yatakhaneleri Suffe, öğretmenleri ise Peygamberimiz'di. Bu talebeler hayatlarını dine ve ilme vermişlerdi. Peygamberimiz herhangi bir yere öğretmen göndermek istediği zaman Suffe ashâbından gönderirdi.

Mescid-i Nebevî, yalnız ibâdet evi değil, bir toplantı yeri, bir dersane idi. Zamanın, yönetim ve kültür merkezi görevini üslenmişti.

Muhacir ve Ensar Arasında Kardeşlik

Resûlullah (s.a.v.), muhacirlerle ensar arasında kardeşlik oluşturdu. Ensar, muhacirlerle kardeş olmak için birbirleriyle yarıştıyordu. Evlerine götürdükleri muhacir kardeşlerini mallarına ortak ediyorlardı.

Bu din kardeşliği öz kardeşlikten daha kuvvetli idi. Muhacirlerle ensar arasındaki bu kardeşlik, gelecekte daha da genişleyerek bütün dünyaya yayılacak olan, İslâm kardeşliğinin temeli oldu.

Ezanın Açıklanması

Resûlullah (s.a.v.), Medine'ye yerleştikten sonra İslâmî konularda bazı esaslar tesbit etti. Müslümanlar namaz için vakit geldiğinde kimi erken gelir, kimi geç kalırdı. Bazıları namaza yetişemezlerdi.

Birgün bunu belirlemek için toplandıklarında çeşitli fikirler ileri sürüldü.

Namaz vakitlerini bildirmek için:

- Çan çalınması teklif edildi. Peygamberimiz: "O, Hristiyanlara aittir." buyurdu. Kabul edilmedi.
  - "Boru çalınması" teklif edildi. Hz Peygamber: "O, Yahudilere aittir." dedi.
  - "Yüksek bir yerde ateş yaksak?" denildi. Peygamberimiz: O, mecûsîlerin (ateşe tapanların) işaretidir." buyurdu.
  - "Namaz vakti bayrak dikelim!" diyenler de oldu. Bu da beğenilmedi.
- Toplantı, hiçbir şey karar verilmeden dağıldı.

Ensardan "Abdullah b. Zeyd" bir rüya gördü. Hemen rüyasını Peygamberimiz'e haber verdi. O zaman Allah Resûlü: "İnşallah hak rüyadır. Gördüğünü Bilâl'e öğret. Ezanı okusun." buyurdu. Hz. Bilâl öğretilen ezanı yüksek bir yerde okudu. Hz. Ömer de aynı rüyayı görmüş, Peygamberimiz'e bildirmişti. Ayrıca o sırada ezanla ilgili ilâhî vahiy de gelmişti.

Ezan-ı Muhammedî, vacip derecesinde kuvvetli bir sünnettir.

Kiblenin Değişmesi

Hicretin ikinci yılında, Peygamberimiz "Seleme oğulları" yurduna gitmişti. Oranın mescidinde Öğle namazını Kudüs'e doğru kıldırıyordu. Birinci ve ikinci rekat kılınmıştı. Namaz içinde kiblenin değişmesi hakkında ilâhî vahiy geldi.

Kudüs'teki Mescid-i Aksâ'dan Mekke'deki Mescid-i Harâm'a doğru dönülmesi emrolundu. Resûl-i Ekrem, derhal yüzünü Kudüs'ten Kâbe'ye doğru çevirdi. Cemaat de saflarıyla beraber döndüler. Namazın üçüncü ve dördüncü rekatlarını Mescid-i Harâm'a doğru dönerek kılıp tamamladılar. Bu sebepten bu mescide iki kibleli mescid mânasına gelen "Mescid-i Kibleteyn" denildi.

Kiblenin değişmesi Müslümanların kalplerinde, Mekkeli müşriklere karşı üstün gelmek arzusunu da kuvvetlendirdi.

Aynı zamanda, Ehl-i Kitab'ın kiblesi ile Müslümanlar arasında "kible birliği" de bozulmuş oldu.

NELER ÖĞRENDİK?

- 1 - Mekkeli Müslümanlar, evlerini, mallarını, servetlerini Mekke'de bırakarak "Muhacir" olmuşlardı.
- 2- Medineli Müslümanlar da, muhacirlere kucak açarak "Ensar" adını aldılar.
- 3- Peygamberimiz, Medine'de Ebû Eyyüb el-Ensârî'nin evinde 7 ay misafir kaldı.
- 4- Peygamberimiz, Medine'de bir arsa alarak üzerine "Mescid-i Nebevî"yi yaptırdı. Mescidin yapımında kendisi de bizzat çalıştı.
- 5- Mescid-i Nebî'ye bitişik olarak yapılan gölgelikte ailesi olmayan fakir sahabeler kalıyordu. Bunlara, "Suffe Ashâbi" denir.
- 6- Suffe, İslâm'ın ilk üniversitesidir.
- 7- Peygamberimiz, hicretten sonra muhacirlerle ensarı kardeş yaptı.
- 8- Ensar'dan Abdullah b. Zeyd, ezanla ilgili bir rüya gördü ve Peygamberimiz'e anlattı.
- 9- Peygamberimiz Abdullah b. Zeyd'e "Gördüğünü Bilâl'e öğret. Ezanı okusun" dedi. Hz. Bilâl, öğretilen ezanı yüksek bir yerde okudu.
- 10- Hicretin 2. yılında Peygamberimiz, Kudüs'teki Mescid-i Aksâ'ya doğru öğle namazını kıldırırken ilâhî vahiyyle Mescid-i Harâm'a doğru dönülmesi emri geldi.
- 11 - Kiblenin değişmesi emrinin geldiği mescide "Mescid-i Kibleteyn" denildi.

NELER ÖĞRENDİK?

1-

A series of horizontal dotted lines for writing, starting from the first line below the '1-' label.

SORULAR

- 1 - Mekke'den Medine'ye hicret eden Müslümanlara ..... denir.
- 2- Mekke'ye hicret eden Müslümanlara yardım edenlere ..... denir.
- 3- Peygamberimiz Medine'de kimin evinde misafir kaldı?
  - a- Hz. Alî'nin
  - b- Hz. Ömer'in
  - c- Hz. Mus'ab b. Umeyr'in
  - d- Hz. Ebû Eyyüb el-Ensârî'nin
- 4- Müslümanlara, Medine'deki ..... ve ..... kabileleri kucak açmıştı.
- 5- Evi ve ailesi olmayan ashâbın yattığı ve eğitim aldığı yere ..... denir. Burası İslâm'ın ilk .....dir. Burada eğitim alan kişilerin dershaneleri Mescid-i ..... , öğretmenleri .....dir.
- 6- Mescid-i Nebevî'nin yapımı kaç ay sürmüştür?
  - a- 7 ay
  - b- 4 ay
  - c- 9 ay
  - d- 11 ay
- 7- Muhacirlerle ensar arasındaki kardeşlik İslâm kardeşliğinin temeli olmuştur.
  - a- Doğru
  - b- Yanlış
- 8- Ezanla ilgili rüyayı gören sahâbe kimdir?
  - a- Hz. Ali
  - b- Abdullah b. Zeyd
  - c- Mus'ab b. Umeyr
  - d- Ammâr b. Yâsir
- 9- Namaz vakitlerini bildirmek için çan çalınması teklif edildi. Peygamberimiz: "O, Hristiyanlara aittir." buyurdu. Kabul edilmedi.
  - a- Doğru
  - b- Yanlış
- 10- Kible değişmeden önce Peygamberimiz namazları ..... 'ya, kible değiştikten sonra ..... doğru dönerek kılmıştır.

2. KISIM

- Hz. Peygamber'in Savaşları
- Bedir Savaşı
- Uhud Savaşı
- Hendek Gazası
- Hudeybiye Barışı
- Mekke'nin Fethi

Hz. Peygamber'in Savaşları

Peygamberimiz, Medine devrinde, Müslümanlara yönelik yapılan saldırılara karşı koymak üzere çeşitli savaşlar da yapmıştı.

Bu savaşlardan bir kısmına bizzat katılarak komuta etmiştir. Bir kısmına ise katılmamış, ancak bu savaşların komutanlarını tayin etmiştir.

Hz. Peygamber'in başında bulunduğu ve bizzat idare ettiği savaşlara "Gazve"; başında bulunmadığı askerî hareketlere de "Seriyye" denir.

Gazvelerin sayısı 27, seriyyelerin ise 47 olarak rivayet edilir. Müslümanların, Mekkeli müşriklerle olan münasebetleri iki devir geçirdi.

1 - Sulh Devri

2- Harp Devri

Sulh devrinde Müslümanlar, Kureyşlilerin bütün kötülüklerini sabırla karşılamışlardı. Harp dönemi hicretin ikinci yılında savaşa izin verilmesiyle başladı.

Bedir Savaşı (624 Yılı)

Bedir gazvesi, Peygamberimiz'in ordusunun, Mekkeli müşriklerle yaptığı ilk savaşı. Müşriklerin ileri gelenleri, Mekkelileri, Medine üzerine harekete geçirebilmek için bahane arıyorlardı.

Peygamberimiz, keşif kolları vasıtasıyla, Kureyş'in bütün hazırlıklarını öğrendi.

Hicretin 2. yılında (12 Ramazan) İslâm ordusu 305 kişi ile Medine'den çıktı. 2 tanesi atlı, 70 tanesi develi idi. Askerî yürüyüş Ramazan ayına rastladığı için, Medine dışına çıkılınca Peygamberimiz, askerlerin oruçlarını bozmalarını emretti.

İslâm âleminin ilk ordusu, işte bu 305 kişilik askeri birlik olan Bedir kahramanları idi. Kureyş ordusu 950 kişiydi. Bunların 100'ü atlı, 700'ü develi idi. Çoğu zırhlıydı. Ebû Cehil, Kureyş ordusunun komutanı idi. İki ordu bir cuma günü, Bedir'de karşılaştı.

Müslümanlar, Allah'ın yardımıyla Kureyş ordusunu müthiş bir bozguna uğrattılar. Müşriklerden 70 esir, 70 ölü vardı. Ölenlerin arasında Ebû Cehil'de bulunmaktaydı. Müslümanlar 14 şehit vermişlerdi. Bedir Gazvesi, İslâm ordusunun ilk ve önemli bir parlak zaferiydi.

Elde edilen ganimetlerde eşit bir şekilde gazilere paylaştırıldı. Esirlerin bir kısmı para karşılığı serbest bırakıldı. Diğerleri de Müslümanların çocuklarına okuma-yazma öğretmeleri şartıyla serbest kalacaklardı.

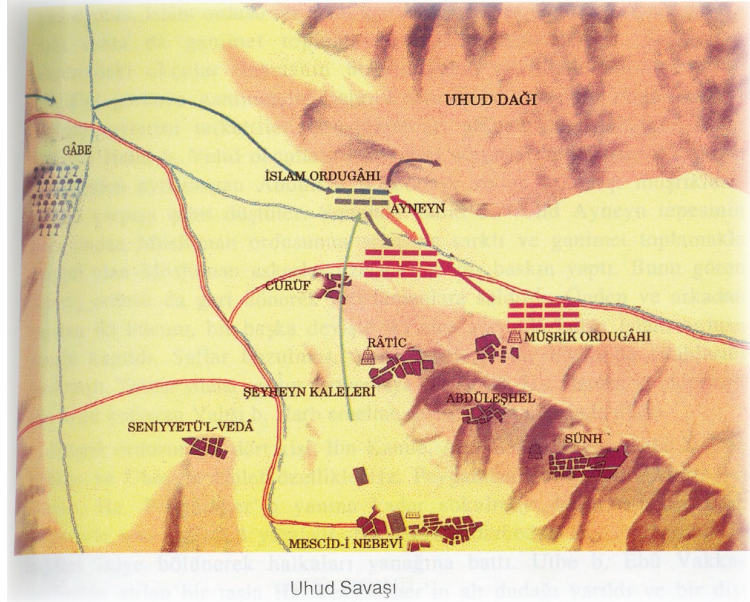
Uhud Savaşı (625 Yılı)

Bedir Savaşı gibi Uhud Harbi de Müslümanlar için bir müdafaa savaşıdır. Medine'yi düşmandan koruma muharebesidir. Müşrikler, Bedir'de yenilmelerinin öcünü almak için fırsat kolluyorlardı. 625 yılının Şevval ayında, Müslümanlara tekrar saldırdılar. Medine yakınlarındaki Uhud dağı eteğinde karşılaşıldı. Hz. Peygamber savaş planını yaptı. Her yere görevliler yerleştirildi. Müslüman ordusu 700 kişi idi. Bunlardan 100'ü zırhlı 2'si atlı idi. Düşman kuvvetleri 3000 kişilik bir orduya sahipti. Bu ordu 700 zırhlı ve 200 atlı idi. 3.000 de develeri vardı. Ordunun başına da Ebû Süfyân geçerek başkumandan oldu. Peygamberimiz, Ayneyn geçidine 50 kadar okçu yerleştirdi.

Başlarına, Cübeyr oğlu Abdullah adında bir kumandanı tayin etti. Peygamberimiz, bu okçulara, yerlerini hangi sebepten olursa olsun terketmemeleri için gerekli emri verdi. İki ordu karşılaşmış ve savaş başlamıştı. Geçitteki okçu Müslümanlar, galip geldiklerini sanarak, ganimet toplama arzusuyla görev yerlerini izinsiz terk ettiler. Savaş bir anda tersine döndü. Müslümanlar yenilmeye başladı. Ancak Allah'ın yardımı ve müminlerin gayretleri sonucu, müdafaa durumuna geçtiler. Savaşın net bir galibi

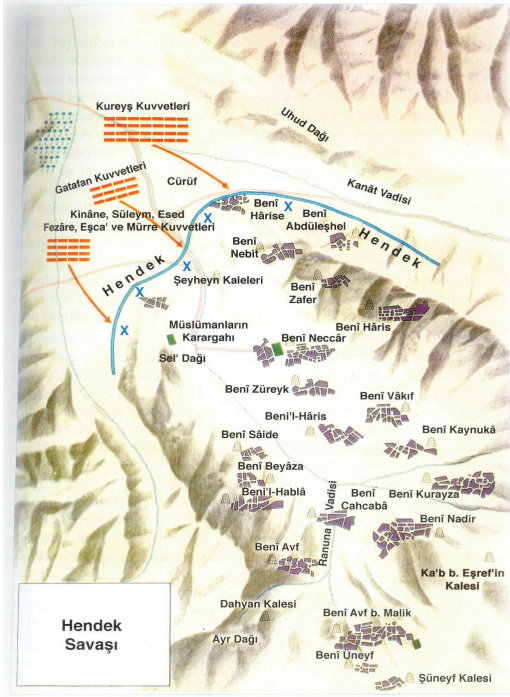
olmadı. Müşrikler elde ettikleri üstünlüğü koruyamadılar. 22 ölü vererek esir dâhi alamadan çekilip gittiler. Müslümanlar ise 70 şehit verdiler. Şehitler arasında Peygamberimiz'in çok sevdiği amcası Hz. Hamza da bulunuyordu. Hz. Peygamber çok tehlikeli anlar geçirdi. Uzaktan atılan bir taşla mübarek dişi kırıldı.

Bu savaş, bazı Müslümanların, Hz. Peygamber'in sözünü dinlememeleri sonucunda, nasıl sıkıntıya düştüklerini belgeleme açısından bir ibret tablosudur.

SORULAR

- 1 - Peygamberimiz'in katıldığı savaşlara ne ad verilir? a- Seriyye b- Gazve
- 2- Peygamberimiz'in katıldığı gazvelerin sayısı ..... , seriyyelerin sayısı ..... dir.
- 3- Bedir Savaşında Müslüman askerlerin sayısı ne kadardı?
a- 700 kişi b- 350 kişi c- 1.000 kişi d- 305 kişi
- 4- Bedir Savaşında Müslümanlardan kaç kişi şehit oldu?
a- 14 b- 70 c- 24 d- 34
- 5- Bedir Savaşında alınan esirlerin bir kısmı ..... karşılığı bırakıldı. Bir kısmı ise Müslüman çocuklarına .....-..... öğretme karşılığı serbest kalacaklardı.
- 6- Uhud savaşı hangi yılda oldu?
a- 624 b- 625 c- 627 d- 614
- 7- Peygamberimiz, ... geçidine ..... okçu yerleştirdi. Başlarına, Cübeyr oğlu Abdullah adında bir kumandanı tayin etti.
- 8- Uhud Savaşında, Peygamberimiz'in sözünü dinlemeyen ..... dolayısı ile Müslümanlar sıkıntılı bir duruma düştüler.
- 9- Uhud Savaşında Müslümanlar ..... şehit verdiler. Şehitler arasında Peygamberimiz'in çok sevdiği amcası ..... da bulunuyordu.

Hendek Savaşı (627 Yılı)

Mekkeli müşriklerin, Müslümanlara karşı açtıkları en korkunç savaşı. Bu savaşta, İranlı Selmân-ı Fârisî'nin teklifi üzerine Medine'nin etrafına hendek kazma fikri uygulandı. Peygamberimiz hendek kazımında bizzat çalıştı ve ashâbına öncü oldu. Kazılan hendek genişliği 9 m, derinliği 4,5 m ve uzunluğu 5.500 m idi.

627 yılının Şubat ayındaki bu savaşta 10.000 düşman askeri karşısında, Müslüman askerlerinin sayısı 3.000'i geçmiyordu. Hendek Harbi'nde müşriklerden 4 kişi ölmüş, Müslümanlar da 5 şehid vermişti. Hendek Gazvesi'nin iyi bir şekilde bitmesi müşriklerin hem gurununu, hem de saldırı gücünü kırmıştı. Bu gazve, bundan sonra, Müslümanların ön plana çıkmasına vesile oldu.

Hudeybiye Antlaşması (628 Yılı)

Hudeybiye Antlaşması 628 tarihinde, Mekke yakınlarındaki Hudeybiye denilen yerde Müslümanlarla, Mekke müşrikleri arasında yapıldı. Bu antlaşma İslâm tarihi açısından çok önemlidir.

Tarihte, Müslümanların ilk olarak yapmış oldukları barış antlaşması "Hudeybiye Antlaşması"dır. Müslümanlar aleyhine maddeleri olan bu antlaşma bütün zorlamalara rağmen imzalandı. Çünkü bu antlaşma, gelecekte Müslümanlara büyük faydalar sağlayacaktı.

Anlaşma maddelerinden bazıları...

- Anlaşma 10 yıl sürecek, iki taraf birbirine saldırmayacak ve birbirleriyle savaşmayacaklardır.
- Bu yıl Müslümanlar Kâbe'yi ziyaret edemeyecek, ancak bir sene sonra ziyaret edebileceklerdir. Fakat Kâbe ziyaretinde üç günden fazla kalamayacaklardır.
- Kureyşlilerden biri velisinin izni olmadan Medine'ye sığınırsa Müslüman bile olsa geri verilecek, eğer Medineli Müslüman Mekke tarafına geçecek olursa, geri verilmeyecektir.

Mekke'nin Fethi (630 Yılı)

Tevhid İnancı ve Kâbe

İslâm dininin temeli "Tevhid (Tek Allah) İnancı" idi. Tevhid inancının en büyük sembolü de Kâbe idi. Kâbe, Hz. İbrâhîm tarafından Mekke'de yapılmış bulunuyordu. Fakat bu bina sonraları, içi ve dışı 360 tane putla doldurulmuştu. Kâbe'yi putlardan temizlemek ve puta tapıcılığı ortadan kaldırmak, Peygamber Efendimiz için ilk ilâhî görev idi.

Mekke Fethi İçin Yapılan Hazırlıklar

Mekke müşrikleri Hudeybiye Antlaşması'nı bozmuşlardı. Peygamberimiz gerekli istişarelerden sonra Mekke'nin fethine karar verdi ve hemen hazırlıklara başladı.

Peygamberimiz, hicretin sekizinci yılının Ramazan ayında (1 Ocak 630), 10.000 kişilik muazzam bir kuvvetle Medine'den çıktı. Mekke'ye doğru yol alırken, dost kabilelerden bazılarının da katılması suretiyle, ordunun sayısı 12.000'e yükseldi.

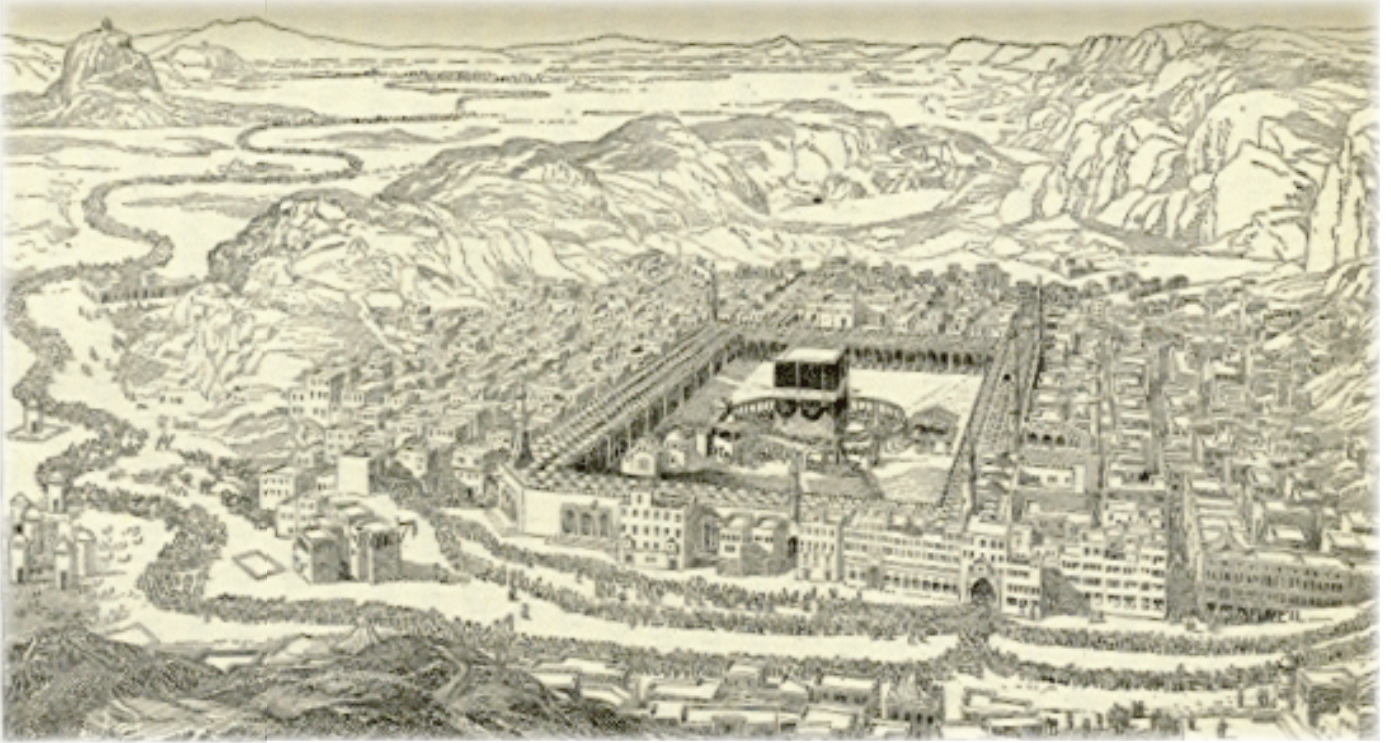
Resûlullah (s.a.v.)'in Ordusu Mekke'ye Giriyor

İslâm ordusu Mekke şehrine dört yönden girdi. Hz. Peygamber Mekkelilere şöyle dedi;

- "Her kim Ebû Süfyân'ın evine girerse emniyettedir.
- Kâbe'ye sığınan emniyettedir.
- Silahını bırakarak, kendi evine giren, kapısını kapayan emniyettedir."

diyerek bütün Mekkelileri sakinleştirdi. Aynı sözleri Ebû Süfyân da tekrarladi.

Peygamberimiz daha sonra Mekkeliler için genel af ilan etti. Çok az kişi genel af dışında bırakıldı. Kâbe içinde bulunan 360 adet değişik şekil ve büyüklükteki tüm putlar temizlendi. Putlar devrilirken Peygamberimiz şu âyeti okuyordu:

**“DE Kİ: HAK GELDİ, BÂTIL YOK OLDU,
ÇÜNKÜ BÂTIL, DAİMA YOK OLMAYA MAHKÛMDUR.”**

(İsrâ sûresi, 81. âyet)

Daha sonra Allah Resûlü (s.a.v.), Kâbe'ye girerek iki rekat şükür namazı kıldıktan sonra, Kâbe'yi dolaştı. Her tarafta tekbir getiriyor, Allah'a hamdediyordu.

Peygamberimiz, Mescid-i Harâm'a dolmuş, haklarında verilecek hükmü sabırsızlıkla bekleyen Kureyşlilere tarihi "Fetih Hutbesini" okudu.

Mekke'nin fethi, Müslümanlık için bir dönüm noktası oldu. Hakkın bătıla kesin olarak üstün gelmesiyle Mekke huzura kavuştu.

NELER ÖĞRENDİK?

- 1 - Peygamberimiz'in bizzat idare ettiği savaşlara "Gazve", başında bulunmadığı askerî hareketlere de "Seriyye" denir. Gazvelerin sayısı 27, seriyyelerin sayısı da 47'dir.
- 2- Bedir Savaşı 624 yılında oldu. Peygamberimiz'in ordusu 305, müşrik ordusu da 950 kişiydi.
- 3- Bedir Savaşında Müslümanlar 14 şehit vererek galip geldi. Müşriklerden 70 esir, 70 ölü vardı.
- 4- Uhud Savaşı 625 yılında oldu. Müslüman ordusu 700, müşrik ordusu da 3.000 kişi idi.
- 5- Uhud Savaşında Ayneyn geçidindeki okçular izinsiz olarak yerlerini terkettikleri için Müslümanlar çok zor duruma düştüler.
- 8- Uhud Savaşında, müşrikler üstünlük elde ettiler ama bunu koruyamadılar, 22 ölü vererek çekilip gittiler.
- 9- Uhud Savaşında Müslümanlardan 70 kişi şehit oldu. Şehitler arasında, Peygamberimiz'in amcası Hz. Hamza da vardı.
- 10- Hendek Savaşı 627 yılında oldu. İslâm ordusu 3.000, müşrik ordusu da 10.000 kişiydi.
- 11 - Hendek Savaşında Selmân-ı Fârisî'nin teklifiyle Medine'nin etrafına hendek kazılmıştı.
- 12- Hendeğin uzunluğu 5.500 m, genişliği 9 m, derinliği de 4,5 m idi.

NELER ÖĞRENDİK?

- 13- Hendek Savaşında Müslümanlar galip geldi. Müşriklerden 4 kişi ölmüş, Müslümanlar 5 şehit vermişti.
- 14- Hudeybiye Antlaşması 628 yılında yapıldı. Bu anlaşma, İslâm tarihi açısından çok önemlidir.
- 15- Hudeybiye Antlaşması 10 yıl sürecekti. Müslümanlar o yıl Kâbe'yi ziyaret edemeyecek, bir yıl sonra ziyaret edebileceklerdi.
- 16- Hudeybiye Antlaşması'na göre; Medinelî Müslümanlardan biri Mekke tarafına geçecek olursa geri verilmeyecek, Kureyşlilerden biri Medine'ye sığınırca Müslüman olsa bile geri verilecekti.
- 17- Mekke müşrikleri Hudeybiye Antlaşması'nı bozdukları için Peygamberimiz Mekke'nin fethine karar verdi.
- 18- Mekke fethinde Müslüman ordusu 12.000 kişiydi.
- 19- İslâm ordusu, dört yönden Mekke'ye girdi. Peygamberimiz;
  - Ebû Süfyân'ın evine girenlerin,
  - Kâbe'ye sığınanların,
  - Silahını bırakarak, kendi evine girenlerin emniyette olacağını bildirdi.
- 20- Peygamberimiz; "Hak geldi, bâtil yok oldu. Çünkü bâtil yok olmaya mahkûmdur." âyetini okuyarak Kâbe'nin içinde bulunan tüm putları yıktı.
- 21 - Mekke fethinde Peygamberimiz Mekkelilere genel af ilan etti.

NELER ÖĞRENDİK?

1-

SORULAR

- 1 - Hendek Savaşı'nda Medine'nin etrafına hendek kazılmasını kim teklif etmişti?
a- Hz. Ömer   b- Hz. Abbas   c- Hz. Cübeyr   d- Hz. Selmân-ı Fârisî
- 2- Hendek Savaşı'nda düşman ordusu kaç kişiydi?
a- 3.000   b- 10.000   c- 5.000   d- 2.000
- 3- Müslümanların tarihteki ilk antlaşması olan "Hudeybiye Antlaşması" 628 tarihinde kimlerle yapıldı?
a- Hudeybiyeli müşriklerle   b- Mekkeli müşriklerle
c- Medineli müşriklerle   d- Taipli müşriklerle
- 4- Hudeybiye Antlaşması'na göre, eğer Mekkeli Müslüman Medine'ye gelecek olursa Mekke'ye geri iade edilmeyecektir.
a- Doğru   b- Yanlış
- 5- Hudeybiye Antlaşması kaç yıl sürecekti?
a- 6 yıl   b- 8 yıl   c- 10 yıl   d- 5 yıl
- 6- Peygamberimiz ..... yılında, ... kişilik bir orduyla Medine'den ..... nin fethi için yola çıktı.
- 7- Mekke fethedilince, Kâbe'deki bütün putlar yıkıldı. Putlar devrilirken Peygamberimiz şu âyeti okuyordu:
De ki: ..... geldi, ... yok oldu. Çünkü ....., yok olmaya mahkûmdur.

3. KISIM

- Veda Hacı
- Veda Hutbesi
- Resûlullah (s.a.v.)'in Vefatı

Veda Hacı

Peygamber Efendimiz, hicretin onuncu yılı, milâdî 632 yılının Zilhicce ayında hac farzını eda etti. İslâm tarihinde Resûlullah (s.a.v.)'in bu haccına "Veda Hacı" denilmektedir. Bu hac, Peygamberimiz'in ilk ve son haccıdır.

Peygamber Efendimiz, hac niyetiyle Mekke'ye gideceğini her tarafa bildirdi. Peygamberimiz Medine'deki Müslümanlarla birlikte yola çıktı. Yanında eşleri ve kızı Fâtıma (r.anha) da bulunuyordu. Yanına 63 tane de kurbanlık deve almıştı.

On gün sonra Mekke'ye ulaştı. Mekke'de 124.000 hacı adayı toplanmıştı.

Peygamberimiz bu büyük hacı kafilesıyla Arafat dağına çıktı. Kusva isimli devesine binerek büyük İslâm inkılâbının en büyük hutbesini okudu. Bu hutbeye "Veda Hutbesi" denir.

VEDA HUTBESİ'NDEN

Bismillâhirrahmânirrahîm,

Ey insanlar!

Sözümü iyi dinleyiniz! Bilmiyorum, belki bu seneden sonra sizinle burada bir daha buluşamayacağım.

İnsanlar!

Bu günleriniz nasıl mukaddes bir gün ise, bu aylarınız nasıl mukaddes bir ay ise, bu şehriniz (Mekke) nasıl mübârek bir şehir ise, canlarınız, mallarınız, namuslarınız da öyle mukaddestir. Her türlü tecavüzden korunmuştur.

Ashâbım!

Muhakkak Rabbinize kavuşacaksınız. O da sizi yaptıklarınızdan dolayı sorguya çekecektir. Sakın benden sonra eski sapıklıklara dönmeyiniz ve birbirinizin boynunu vurmeyiniz! Bu vasiyetimi burada bulunanlar, bulunmayanlara ulaştırın. Olabilir ki, burada bulunan kimse, bunları daha iyi anlayan birisine ulaştırmış olur.

Ashâbım!

Kimin yanında bir emânet varsa, onu hemen sahibine versin. Biliniz ki, faizin her çeşidi kaldırılmıştır. Allah böyle hükmetmiştir. İlk kaldırdığım faiz de Abdülmuttalib'in oğlu (amcam) Abbas'ın faizidir. Fakat ana paranız size aittir. Ne zulmediniz, ne de zulme uğrayınız

Ashâbım!

Dikkat ediniz, cahiliyeden kalma bütün âdetler kaldırılmıştır, ayağımın altındadır. Cahiliye devrindeki kan davaları da tamamen kaldırılmıştır. Kaldırdığım ilk kan davası Abdülmuttalib'in torunu İyâs bin Râbia'nın kan davasıdır.

Ey insanlar!

Muhakkak ki, şeytan şu toprağınızda kendisine tapılmaktan tamamen ümidini kesmiştir. Fakat siz bunun dışında ufak tefek işlerinizde ona uyarsanız, bu da onu memnun edecektir. Dininizi korumak için bunlardan da sakınınız.

Ey insanlar!

Kadınların haklarını gözetmenizi ve bu hususta Allah'tan korkmanızı tavsiye ederim. Siz kadınları, Allah'ın emaneti olarak aldınız ve onların namusunu kendinize Allah'ın emriyle helal kıldınız.

Sizin kadınlar üzerinde hakkınız, kadınların da sizin üzerinizde hakkı vardır. Sizin kadınlar üzerindeki hakkınız, yatağınızı hiç kimseye çığnetmemeleri, hoşlanmadığınız kimseleri iziniz olmadıkça evlerinize almamalarıdır. Kadınların da sizin üzerinizdeki hakları, meşru örf ve âdete göre yiyecek ve giyeceklerini temin etmenizdir.

Ey mü'minler!

Size iki emanet bırakıyorum, onlara sarılıp uydukça yolunuzu hiç şaşırmasınız. O emanetler, Allah'ın kitabı Kur'an-ı Kerim ve benim sünnetimdir.

Mü'minler!

Sözümü iyi dinleyiniz ve iyi belleyiniz! Müslüman Müslümanın kardeşidir ve böylece bütün Müslümanlar kardeştirler. Bir Müslümana kardeşinin kanı da, malı da helâl olmaz. Fakat malını gönül hoşluğu ile vermişse o başkadır.

Ey insanlar!

Cenâb-ı Hak her hak sahibine hakkını vermiştir. Her insanın mirastan hissesini ayırmıştır. Mirasçıya vasiyet etmeye lüzum yoktur.

Ey insanlar!

Rabbiniz birdir. Babanız da birdir. Hepiniz Âdem'in çocuklarıdır. Âdem ise topraktır. Arabın Arap olmayana, Arap olmayanın da Arap üzerine üstünlüğü olmadığı gibi, kırmızı tenlinin siyah üzerine, siyahın da kırmızı tenli üzerinde bir üstünlüğü yoktur. Üstünlük ancak takvada, Allah'tan korkmaktır. Allah yanında en kıymetli olanınız O'ndan en çok korkanıdır.

Azası kesik siyahi bir köle başınıza amir olarak tayin edilse, sizi Allah'ın kitabı ile idare ederse, onu dinleyiniz ve itaat ediniz.

Suçlu kendi suçundan başkası ile suçlanamaz. Baba oğlunun suçu üzerine; oğlu da babasının suçu üzerine suçlanamaz. Dikkat ediniz! Şu dört şeyi kesinlikle yapmayacaksınız:

Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmayacaksınız.

Allah'ın haram ve dokunulmaz kıldığı canı, haksız yere öldürmeyeceksiniz.

Zina etmeyeceksiniz.

Hırsızlık yapmayacaksınız.

İnsanlar!

Yarın beni sizden soracaklar, ne diyeceksiniz? (Sahâbe-i kiram hep birden şöyle dediler):

- Allah'ın elçiliğini ifa ettiniz, vazifenizi hakkıyla yerine getirdiniz, bize vasiyet ve nasihatta bulundunuz, diye şehadet ederiz.

Bunun üzerine Resûl-i Ekrem Efendimiz şehâdet parmağını kaldırdı, sonra da cemaatin üzerine çevirip indirdi ve şöyle buyurdu:

- Şâhid ol, yâ Rabl Şâhid ol, yâ Rabl Şâhid ol, yâ Rabl

Resûlullah (s.a.v.)'in Vefatı

Resûlullah (s.a.v), peygamberlik görevini tam mânasıyla yerine getirdi. Allah yolunda gereği gibi cihad etti. Her nefis gibi Peygamberimiz de ölümü tadacaktı.

Hicretin 11. yılında, hastalandı. Öyle bir an geldi ki artık mescide çıkıp namaz kıldırılmaz hâle geldi. Hz. Ebû Bekir'in cemaate namaz kıldırmasını istedi .

Bir pazartesi günü, ilerleyen saatlerde Peygamberimiz'in rahatsızlığı arttı. Başı Hz. Âişe'nin kucağında idi. Son nefesini Allah'a teslim etti. Ay senesi hesabıyla 63 yaşında idi. Mübârek bedenini Hz. Ali yıkadı. Hz. Abbas ve oğulları yardımcı oluyorlardı.

Elbisesi çıkarıldı, sadece iç gömleği kaldı. Yıkarken mübârek tenine hiçbir insan eli değmedi.

Hz. Ebû Bekir'in rivayet ettiği bir hadis-i şerif'e göre: "Allah Teâlâ peygamberlerin ruhunu o peygamberin defnolunmak istediği yerde alır." buyurmuştur.

Peygamberimiz, vefat ettiği yere defnedildi. Burası, mescidin yanı idi. Bugün, Medine'deki Mescid-i Nebevî'nin içindedir.

Mescid-i Nebevî'de Peygamberimiz'in minberi ile evi arasındaki yere "Ravza-i Mutahhara" denilir. Ravza, cennet bahçelerinden bir bahçedir. Peygamberimiz'in kabrinin de bulunduğu bugünkü mescitte Hz. Ebû Bekir ve Hz. Ömer'in de kabirleri vardır.

NELER ÖĞRENDİK?

- 1 - Peygamberimiz, 632 yılında "Veda Hacci"ni eda etti. Arafat tepesinde 124.000 sahâbeye "Veda Hutbesi"ni okudu.
- 2- Peygamberimiz, hicretin on birinci yılında hastalandı. Hastalığı ilerleyince ashâba namaz kıldıramadı. Hz. Ebû Bekir'in namaz kıldırmasını emretti.
- 3- Peygamberimiz, 63 yaşında vefat etti. Mübârek bedenini Hz. Ali yıkadı. Hz. Abbas ve oğulları da yardım ettiler.
- 4- Peygamberimiz, vefat ettiği yere defnedildi. Burası Hz. Âişe'nin odasıydı ve mescidin yanı idi.
- 5- Peygamberimiz'in evi ile minberi arasındaki yere "Ravza-i Mutahhara" denir. Ravza, cennet bahçelerinden bir bahçedir.

NELER ÖĞRENDİK?

1-

SORULAR

- 1 - Peygamberimiz'in ilk ve son haccına ..... denir.
- 2- Peygamberimiz'in ilk ve son haccıyla ilgili cümlelerdeki boşlukları doldurunuz.
  - a- 124 ..... kişi vardı.
  - b- Bu hacca ..... hacci denir.
  - c- Peygamberimiz, hacı adaylarına ..... dağında, ... adlı devesinin üstünde İslâm inkılâbının en büyük hutbesini verdi.
  - d- Okuduğu bu hutbeye ..... Hutbesi denir.
- 3- Peygamberimiz Veda Hutbesinde:
"Dikkat ediniz! Şu dört şeyi kesinlikle yapmayacaksınız" buyurmuştur.
  - a- Allah'a hiçbir şeyi ..... koşmayacaksınız.
  - b- Allah'ın haram ve dokunulmaz kıldığı ....., haksız yere öldürmeyeceksiniz.
  - c- ..... etmeyeceksiniz
  - d- ..... yapmayacaksınız.
- 4- Peygamberimiz Veda Hutbesi'nde; "Size iki emanet bırakıyorum. Onlara sarılıp uydukça yolunuzu hiç şaşırmasınız. O emanetler Allah'ın Kitabı ..... ve benim .....dir. Üstünlük ancak .....da, Allah'tan korkmaktır."
- 5- Peygamberimiz, hicretin ..... yılında, ... yaşında iken vefat etti.
- 6- Peygamberimiz'in mübârek bedenini ..... yıkadı. Hz. Abbas ve oğulları da yardım etti.
- 7- Peygamberimiz, vefat ettiği yere defnedildi. Mescid-i Nebevî'de Peygamberimiz'in minberi ile evi arasındaki yere ..... denir. Burası ..... bahçelerinden bir bahçedir.

Okuma Parçası

AKILLI ÇOCUK

Almanya'nın Berlin şehrinde, Türklerin çok yoğun oturduğu bir mahallede çok akıllı, zeki bir çocuk varmış. Üçüncü sınıfa giden bu çocuğun adı Selim'miş. Okulda öğretmenleri, camide hocası, evde anne ve babası Selim'i çok severlermiş.

Arkadaşları da Selim'le oynamaktan, onunla birlikte ders çalışmaktan çok zevk alırlarmış. Çok merak ettik, kimdir bu Selim? Bunu sizler için sorduk ve araştırdık.

Daha henüz ilkbahar yeni girmişti. Ağaçlar çiçek açmış, rengârenk kuşlar ve kelebekler uçuyordu. Böyle güzel bir havada Selim, okuldan gelmişti. Karnını doyurur doyurmaz çantasını alarak caminin yolunu tutmuştu.

Orada hocasından ve abilerinden hem Kur'an-ı Kerim öğreniyor, hem ezber dersi yapıyordu. Hem de dinî ve ahlâkî dersler alıyordu. Bu eğitimlerin yanı sıra camideki liseli ve üniversiteli ağabeylerinden ev ödevlerine yardım dersi de alıyordu. Böylece okul derslerinde de başarılı olmasını sağlıyordu.

Selim geçen sene olduğu gibi bu sene de sınıfının birincisi olmak için gayret gösteriyordu. Hatta bu sene bütün gayreti ile okulunun birincisi olacağını herkese söylüyordu.

Camideki derslerinden sonra eve gelen Selim, kendisinden iki yaş küçük olan kardeşi Şeyma'yı da yanına alarak evlerine çok yakın bir çocuk parkına oynamaya giderler. Oyun esnasında onları çok yakından izledik. Gerçekten de çok güzel bir şekilde arkadaşları ile uyum içerisinde, onlara örnek olabilecek şekilde oyun oynuyorlardı.

Selim ile kardeşi Şeyma'yı yanımıza çağırdık. Bu arada onlarla birlikte parkta oynayan diğer çocuklar da geldiler. "Selim'in okul derslerin de başarılı, akıllı bir çocuk olduğunu duymuştuk ve ona İslâmî konular hakkında bazı sorular sormayı arzuladık. Bakalım bu hususta da o kadar başarılı mıdır diye?" söze başladık ve Selim'e yönelerek:
- Selim müsaade edersen sana bazı sorular soracağız. Ne dersin? deyince:
Selim: Tabi sorabilirsiniz, buyurun sizi dinliyorum, dedi.

Biz Sorduk

Sen Müslüman mısın?
Rabbin kimdir?
Dinin nedir?
Kitabın nedir ?
Kıblen neresidir?
Kâbe nerededir?
Kimin kulusun?
Kimin ümmetindensin?
Peygamberimiz'in adı nedir?
Babası ve Annesi kimdir?
Sütanesi kimdir?
Dedesi kimdir?
Peygamberimiz nerede doğdu?
Hangi tarihte doğdu?
Kaç yaşında peygamber oldu?
Kaç yıl peygamberlik yaptı?
Kaç yaşında vefat etti?
Kabri nerededir?
Ne zamandan beri müslümansın?
Kâlû-Belâ neye denir?

Selim Cevapladi

Elhamdülillâh Müslümanım.
Allah (c.c.)
İslâm.
Kur'ân-ı Kerîm.
Kâbe.
Mekke'de.
Allah'ın.
Peygamberimiz'in.
Hz. Muhammed Mustafa. (s.a.v.)
Abdullah ve Âmine.
Halîme.
Abdulmuttalib.
Mekke'de.
Milâdî 571 yılında.
40 yaşında.
23 yıl.
63 yaşında.
Medine'de
Kalu-Belâ'dan beri.
Ruhlarımız yaratıldığında Allah'ın; "Ben sizin Rabbiniz değil miyim?" sorusuna: "Evet, sen bizim Rabbimiz sin..." diye cevap vermemize denir.